

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проекту постанови Кабінету Міністрів України

«Деякі питання проведення обстеження земельних ділянок, щодо яких прийнято рішення про надання податкових пільг зі сплати місцевих податків та/або зборів у зв'язку з визнанням земельних ділянок непридатними для використання через потенційну загрозу їх забруднення вибухонебезпечними предметами» (далі – проект постанови)

I. Визначення проблеми

Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про державний контроль за використанням та охороною земель» державні інспектори у сфері державного контролю за використанням та охороною земель і дотриманням вимог законодавства України про охорону земель мають право, зокрема, безперешкодно обстежувати в установленому законодавством порядку земельні ділянки, що перебувають у власності та користуванні юридичних і фізичних осіб.

Згідно з положеннями Закону України від 11 квітня 2023 р. № 3050-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо звільнення від сплати екологічного податку, плати за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за знищене чи пошкоджене нерухоме майно» надано право сільським, селищним, міським радам, військовим адміністраціям та військово-цивільними адміністраціям приймати рішення про встановлення податкових пільг зі сплати місцевих податків та/або зборів на підставі заяв платників податків про визнання земельних ділянок непридатними для використання у зв'язку з потенційною загрозою їх забруднення вибухонебезпечними предметами (з обов'язковим зазначенням кадастрових номерів таких земельних ділянок), а також про внесення змін до таких рішень.

Рішення про встановлення податкових пільг зі сплати місцевих податків та/або зборів на підставі заяв платників податків про визнання земельних ділянок непридатними для використання у зв'язку з потенційною загрозою їх забруднення вибухонебезпечними предметами повинні прийматися на кожний календарний рік окремо, за умови наявності відповідних заяв платників податків, та на період не більше ніж до кінця поточного календарного року.

Слід зазначити, що існують ризики використання вказаних земельних ділянок власниками земель та землекористувачами, у тому числі шляхом їх обробітку та вирощування сільськогосподарських культур, отримання певного доходу і при цьому несплати земельного податку чи орендної плати за землю.

Прийняття проекту постанови дасть змогу, зокрема, шляхом обстеження земельних ділянок встановлювати факти використання зазначених земельних ділянок власниками землі та землекористувачами та інформувати органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та органи державної податкової служби, в яких перебувають на обліку платники відповідних місцевих податків та/або зборів, про такі випадки.

Основні групи (підгрупи), на які впливає проблема:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава та органи місцевого самоврядування	+	
Суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Вищезазначена проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки відповідно до положень статті 10 Закону України «Про державний контроль за використанням та охороною земель» безперешкодно обстежувати в установленому законодавством порядку земельні ділянки, що перебувають у власності та користуванні юридичних та фізичних осіб, мають право державні інспектори у сфері державного контролю за використанням та охороною земель і дотриманням вимог законодавства України про охорону земель. Враховуючи зазначене, Порядок проведення обстеження земельних ділянок, щодо яких прийнято рішення про надання податкових пільг зі сплати місцевих податків та/або зборів у зв'язку з визнанням земельних ділянок непридатними для використання через потенційну загрозу їх забруднення вибухонебезпечними предметами, потребує законодавчого врегулювання шляхом прийняття Кабінетом Міністрів України відповідної постанови.

Неможливість розв'язання такої проблеми за допомогою чинних регуляторних актів обумовлюється відсутністю існуючих (чинних) положень законодавства, що визначають відповідний Порядок.

II. Цілі державного регулювання

Метою державного регулювання є затвердження Порядку проведення обстеження земельних ділянок, щодо яких прийнято рішення про надання податкових пільг зі сплати місцевих податків та/або зборів у зв'язку з визнанням земельних ділянок непридатними для використання через потенційну загрозу їх забруднення вибухонебезпечними предметами, що дасть змогу встановлювати факти використання вказаних земельних ділянок та інформувати органи виконавчої влади або органи місцевого самоврядування, органи державної податкової служби, в яких перебувають на обліку платники відповідних місцевих податків та/або зборів, про такі випадки.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Залишення ситуації, що склалася, також неприйняття проекту постанови	Нездійснення державного регулювання шляхом неприйняття проекту постанови сприятиме протизаконному використанню земельних ділянок, щодо яких прийнято рішення про надання податкових пільг зі сплати місцевих податків та/або зборів у зв'язку з визнанням земельних ділянок непридатними для використання через потенційну загрозу їх забруднення вибухонебезпечними предметами. Це не забезпечить досягнення поставленої мети регулювання, що є неприйнятним
Альтернатива 2 Прийняття проекту	Запропонований спосіб розв'язання зазначеної проблеми є доцільним та забезпечить прийняття Порядку проведення

постанови	обстеження земельних ділянок, щодо яких прийнято рішення про надання податкових пільг зі сплати місцевих податків та/або зборів у зв'язку з визнанням земельних ділянок непридатними для використання через потенційну загрозу їх забруднення вибухонебезпечними предметами (далі – Порядок), а також сприятиме виявленню фактів протиправного використання таких земельних ділянок
-----------	---

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Залишення ситуації, що склалася, тобто неприйняття проекту постанови	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 2 Прийняття проекту постанови	Забезпечить можливість обстеження земельних ділянок, щодо яких відповідними сільськими, селищними, міськими радами або військовими чи військово-цивільними адміністраціями прийнято рішення про надання податкових пільг зі сплати місцевих податків та/або зборів у зв'язку з визнанням земельних ділянок непридатними для використання через потенційну загрозу їх забруднення вибухонебезпечними предметами, а також сприятиме виявленню фактів протиправного використання таких земельних ділянок	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Залишення ситуації, що склалася, тобто неприйняття проекту постанови	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 2 Прийняття проекту постанови	Забезпечить дотримання вимог законодавства землевласниками та землекористувачами, яким надано податкові пільги зі сплати місцевих податків та/або зборів у зв'язку з визнанням земельних ділянок непридатними для використання через потенційну загрозу їх забруднення вибухонебезпечними предметами	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання*, одиниць	12	51	27	16	106
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	12	48	25	15	100

* кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регуляторних положень проекту постанови, прийнята умовно за кількістю територіальних громад на території яких ведуться (велися) бойові дії, відповідно до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22 грудня 2022 року № 309 (із змінами)

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати, грн
Альтернатива 1 Залишення ситуації, що склалась, тобто неприйняття проекту постанови	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 2 Прийняття проекту постанови	Забезпечить дотримання вимог законодавства землевласниками та землекористувачами, яким надано податкові пільги зі сплати місцевих податків та/або зборів у зв'язку з визнанням земельних ділянок непридатними для використання через потенційну загрозу їх забруднення вибухонебезпечними предметами, а також сприятиме виявленню фактів протиправного використання таких земельних ділянок	600 000 (витрати за один рік) 3 000 000 (витрати за п'ять років)

Сумарні витрати за альтернативами	Витрати, грн
Альтернатива 1 Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта)	0
Альтернатива 2 Затвердження нового регуляторного акта. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта)	600 000 (витрати за один рік) 3 000 000 (витрати за п'ять років)

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

№ з/п	Витрати	За перший рік, грн	За п'ять років, грн
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, грн	–	–
2	Податки та збори (виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), грн	Орієнтовна площа земельних ділянок, які перебувають у користуванні підприємства та щодо яких встановлено податкові пільги зі сплати плати за землю, становить у середньому – 2000 га, Орієнтовна сума податку за 1 га землі сільськогосподарського призначення – 300 грн. на рік. У разі використання земельних ділянок, щодо яких встановлено податкові пільги зі сплати плати за землю, сума нарахованого податку становитиме – $300 \times 2000 = 600\ 000$	3 000 000
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, грн	–	–
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), грн	–	–
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), грн	–	–
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), грн	–	–
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, грн.	–	–
8	Інше (адміністративний штраф), грн	–	–
9	Разом (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), грн	600 000	3 000 000
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	63	63
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), грн	37 800 000	189 000 000

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат	За перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо	–	–	–

Вид витрат	Витрати на сплату податків та зборів (змінених/нововведених) (за рік)	Витрати за п'ять років
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	–	–

Вид витрат	Витрати на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	–	–	–	–

Вид витрат	Витрати на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо)	–	–	–	–

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік – стартовий)	Разом за рік	Витрати за п'ять років

Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)	–	–	–	–
---	---	---	---	---

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей у ході вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінювання)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1 Залишення ситуації, що склалася, також неприйняття проекту постанови	0	Нездійснення державного регулювання шляхом неприйняття проекту постанови не забезпечить можливість обстеження земельних ділянок, щодо яких відповідними сільськими, селищними, міськими радами або військовими чи військово-цивільними адміністраціями прийнято рішення про надання податкових пільг зі сплати місцевих податків та/або зборів у зв'язку з визнанням земельних ділянок непридатними для використання через потенційну загрозу їх забруднення вибухонебезпечними предметами, а також не сприятиме виявленню фактів протиправного використання таких земельних ділянок
Альтернатива 2 Прийняття проекту постанови	4	Здійснення державного регулювання шляхом прийняття проекту постанови, що передбачає затвердження Порядку забезпечить можливість обстеження земельних ділянок, щодо яких відповідними сільськими, селищними, міськими радами або військовими чи військово-цивільними адміністраціями прийнято рішення про надання податкових пільг зі сплати місцевих податків та/або зборів у зв'язку з визнанням земельних ділянок непридатними для використання через потенційну загрозу їх забруднення вибухонебезпечними предметами, а також сприятиме виявленню фактів протиправного

використання таких земельних ділянок			
Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок) грн.	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 2 Прийняття проекту постанови	Оцінюючи підсумкові вигоди цієї альтернативи, необхідно зазначити, що проблему буде розв'язано шляхом затвердження Порядку	600 000 (витрати за один рік) 3 000 000 (витрати за п'ять років)	З урахуванням оцінених у цій таблиці підсумкових витрат та вигод, необхідно зазначити, що для розв'язання проблеми найбільш виправданою та доцільною є альтернатива 2, оскільки вона приведе до повного розв'язання проблеми, визначеної розділом І аналізу регуляторного впливу
Альтернатива 1 Залишення ситуації, що склалася, тобто неприйняття проекту постанови	Відсутні	Відсутні	Оцінюючи підсумкові витрати цієї альтернативи, необхідно зазначити, що у разі неприйняття відповідного регуляторного акта проблему не буде розв'язано, що в підсумку призведе до протиправного використання земельних ділянок, щодо яких встановлено податкові пільги зі сплати плати за землю

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінювання ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1 Залишення ситуації, що склалася, тобто неприйняття проекту постанови	Існування проблеми	х
Альтернатива 2 Прийняття проекту постанови	Розв'язання проблеми	Ризик впливу зовнішніх чинників на дію акта відсутній

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Основним механізмом, що забезпечує розв'язання визначеної проблеми, є затвердження Порядку проведення обстеження земельних ділянок, щодо яких прийнято рішення про надання податкових пільг зі сплати місцевих податків та/або зборів у зв'язку з визнанням земельних ділянок непридатними для використання через потенційну загрозу їх забруднення вибухонебезпечними предметами.

Реалізація запропонованих механізмів та заходів, які забезпечують розв'язання проблеми (обстеження земельних ділянок), проводиться державними інспекторами з контролю за використанням та охороною земель територіальних органів Держгеокадастру або державними інспекторами з контролю за використанням та охороною земель виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, що набули установлених законом повноважень із здійснення державного контролю за використанням та охороною земель, за участю представників сільської, селищної, міської ради або військової чи військово-цивільної адміністрації (на територіях, де тимчасово не здійснюють свої повноваження відповідні сільські, селищні, міські ради), на території яких розташовано земельні ділянки, ДСНС та Національної поліції або їх територіального органу. Це дасть змогу виявляти факти протиправного використання земельних ділянок, щодо яких прийнято рішення про надання податкових пільг зі сплати місцевих податків та/або зборів у зв'язку з визнанням земельних ділянок непридатними для використання через потенційну загрозу їх забруднення вибухонебезпечними предметами, та інформувати відповідні сільські, селищні, міські ради або військові чи військово-цивільні адміністрації, які прийняли рішення про надання податкових пільг, та орган державної податкової служби, у якому перебувають на обліку платники відповідних місцевих податків та/або зборів, про такі випадки.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація проекту постанови не потребуватиме додаткових бюджетних витрат і ресурсів на адміністрування державними органами та органами місцевого самоврядування, але потребує витрат суб'єктів господарювання, пов'язаних з виконанням вимог регуляторного акта.

Прийняття та оприлюднення проекту постанови в установленому порядку забезпечить доведення його до відома суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта, центральних та місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування.

Прийняття проекту постанови не приведе до неочікуваних результатів і не потребує додаткових витрат із державного бюджету. Можливої шкоди у разі очікуваних наслідків дії акта не прогнозується.

Розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва (Тест малого підприємництва) проведено відповідно до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 року № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта».

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

З урахуванням безперервності функціонування галузі використання та охорони земель проект постанови доцільно запроваджувати на необмежений строк, тобто дія постанови буде постійною впродовж дії Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо звільнення від сплати екологічного податку, плати за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за знищене чи пошкоджене нерухоме майно».

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Визначено такі основні прогностичні показники результативності дії проекту постанови впродовж одного календарного року:

кількість землевласників або землекористувачів, яким буде надано податкові пільги зі сплати місцевих податків та/або зборів у зв'язку з визнанням земельних ділянок непридатними для використання через потенційну загрозу їх забруднення вибухонебезпечними предметами, – 106;

кількість проведених обстежень земельних ділянок, щодо яких прийнято рішення про надання податкових пільг зі сплати місцевих податків та/або зборів у зв'язку з визнанням земельних ділянок непридатними для використання через потенційну загрозу їх забруднення вибухонебезпечними предметами, – 106;

розмір надходжень до місцевих бюджетів, пов'язаних з дією акта, у вигляді сплати плати за земельні ділянки, на яких під час обстеження будуть встановлені факти їх використання, – орієнтовно становитиме 37 800 000 грн на рік;

кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта, – 106;

розмір коштів, що витратимуться суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням вимог акта – 37 800 000 грн на рік;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень акта – 100 відсотків.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися через один рік після набрання чинності цим регуляторним актом.

Повторне відстеження буде здійснено через два роки після набрання чинності регуляторним актом, у результаті чого відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження. У разі виявлення неврегульованих та проблемних питань шляхом аналізу якісних показників дії цього акта зазначене буде врегульовано шляхом внесення відповідних змін.

Періодичне відстеження буде здійснюватися раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження. Установлені кількісні та якісні значення показників результативності акта порівнюватимуться із значеннями аналогічних показників, що встановлені під час повторного відстеження.

Відстеження буде здійснюватися шляхом аналізу статистичної інформації щодо проведення заходів контролю. Виконавець заходів – Держгеокадастр.

В. о. Голови Державної
служби України з питань
геодезії, картографії
та кадастру

Сергій ЗАВАДСЬКИЙ